

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola, Sídliště 321, Žebrák

Sídliště 321, 267 53 Žebrák

Identifikátor školy: 600 043 134

Termín konání komplexní inspekce: 12. až 19. únor 2001

Čj.	022 19/01-2157
Signatura	kb2cu134

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je jediná ve městě, v tomto roce má 13 tříd v 1. až 9. ročníku, statisticky vykazuje 285 žáků; hospodaří a právně vystupuje jako samostatná příspěvková organizace. Přibližně 40 % dětí dojíždí ze šesti okolních obcí spádového obvodu. Součástí školy jsou dvě oddělení školní družiny. Počet žáků v posledních letech vykazuje mírně vzestupnou tendenci.

Výuka ve všech třídách probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinové dotace odpovídaly učebnímu plánu, členění předmětu na část mluvnickou, slohovou a literární bylo v souladu s požadavky učebních dokumentů. Kontinuitu výuky zajišťovaly především předmětové komise a metodické sdružení. Časově-tematické plány vyučujících měly rozdílnou úroveň, některé byly formální. Z tematických plánů i ze zápisů v třídních knihách školního roku 1999/2000 vyplynulo, že vyučujícími nebyly respektovány úpravy a doplňky čj. 25018/98-22. Na prvním stupni byly porušeny osnovy v pátém ročníku zařazením učiva druhý a skloňování číslovek (26. - 29. týden), podmiňovací způsob (33. - 34. týden), ve třetím ročníku byly probírány v poměrně velkém časovém rozpětí slovesné mluvnické kategorie (37. - 41. týden). Toto učivo bylo výše zmíněnými úpravami přesunuto do vyšších ročníků. Na druhém stupni bylo probíráno učivo slovesné třídy a vzory (23. a 24. týden), které vzdělávací program vůbec neobsahuje.

Příprava na jednotlivé hodiny měla průměrnou úroveň. V hodinách byly sporadicky využívány pomůcky, v žádné ze sledovaných hodin nebyla realizována vnitřní diferenciací, žákům se specifickými vývojovými poruchami nebyly zadávány různé úkoly. Téměř v polovině sledovaných hodin nevedla příprava na výuku k celkové efektivitě. Výukové cíle odpovídaly učebním osnovám, navazovaly na předcházející učivo. Plánování a příprava vykazovaly citelně slabá místa.

Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré, škola je vybavena informativní literaturou, nástěnnými obrazovými tabulemi, žákovskou a odbornou knihovnou i softwarovými výukovými programy pro český jazyk. Počítačová pracovna není však zatím využívána pro výuku českého jazyka. Nedostatkem ve sledovaných hodinách bylo sporadické využívání audiovizuální techniky. Personální podmínky na druhém stupni byly velmi dobré, všechny hodiny českého jazyka byly zabezpečovány učitelkami s pedagogickou i odbornou způsobilostí. Na prvním stupni ve dvou třídách (páté a třetí A) vyučovaly učitelky s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro druhý stupeň ZŠ, v jedné třídě (třetí B) zabezpečovala výuku učitelka se středoškolským pedagogickým vzděláním. Psychohygienické zásady byly dodržovány, v některých hodinách zvláště na prvním stupni byly zařazovány relaxační a pohybové prvky. Prostředí většiny tříd bylo podnětné a estetické. Podmínky výuky byly celkově na průměrné úrovni.

Organizace, formy a metody práce měly ve sledovaných hodinách rozdílnou úroveň. Jejich hodnocení se pohybovalo ve škále od podprůměrných až k nadprůměrným. Převládalo frontální opakování a procvičování učiva s dominantním přístupem učitele. Činnostní pojetí výuky, zařazování samostatné práce, soutěže či herní prvky se vyskytovaly jen v nadprůměrných hodinách. Nejběžnějším způsobem aktivizace žáků bylo zařazování řízeného rozhovoru. Efektivita hodin byla snížena rutinním přístupem většiny učitelů. Vyučující střídali různé formy frontálního procvičování, měli pro žáky připraveny namnožené pomocné materiály, byly funkčně využívány nástěnné tabule, učebnice a pracovní sešity. Pochopení učiva si učitelé průběžně ověřovali častou zpětnou vazbou. Celkově vykazovala tato oblast pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Vstupní motivace byla zastoupena seznámením s programem hodiny. Motivační výzvy k jednotlivým úkolům učitelé ve sledovaných hodinách nevyužili. Motivovali však žáky pochvalou, povzbuzováním, individuálním přístupem. V mnohých případech prokazovali trpělivost. Při průběžném hodnocení vědomostí žáků byla nejčastěji využívána pozitivní povzbuzení. Pouze v jedné hodině spojila vyučující opravu diktátu s konkrétním zhodnocením a posouzením výkonu žáků a uplatnila výborný individuální přístup. Z klasifikačních přehledů vyučujících vyplývá dostatečný počet známek, učitelé pravidelně opravují sešity, negativem je u některých žáků kumulace nedostatečných a dostatečných známek především z diktátů a pravopisných cvičení. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků byly průměrné.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky měly pozitivní charakter, atmosféra všech sledovaných hodin byla klidná a nestresová. Nežádoucí projevy v chování žáků nebyly zaznamenány. Nedostatkem bylo občasně nespisovné vyjadřování vyučujících. Ve velmi dobrých hodinách spolupracovali žáci s důvěrou, vznášeli dotazy, ověřovali si

správné řešení úkolu. Zvláště v prvních třídách vytvářeli vyučující u dětí pozitivní vztah k předmětu, k práci, vytvořením prostoru pro diskusi a vyjádření názoru byly rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti. Interakce a komunikace měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Celkově byla úroveň vzdělávání v českém jazyce na prvním i druhém stupni zhodnocena stupněm průměrný.

Cizí jazyk

Od 4. ročníku si žáci mohou volit anglický nebo německý jazyk s tříhodinovou dotací týdně. Učební plán i osnovy jsou dodržovány, učební obsah je rozpracován do časově tematických plánů. Aktuální metodická a didaktická příprava na sledované hodiny byla u jednotlivých učitelek rozdílná, velmi dobrá až s výraznými rezervami. Plánování a příprava výuky byly posouzeny jako průměrné.

Cizí jazyky ve škole vyučují čtyři učitelky. Výuka německého jazyka je z hlediska požadovaného vzdělání ve všech třídách plně odborná a kvalifikovaná, výuka angličtiny naopak neoborná a převážně také nekvalifikovaná. Prostorové a materiální zázemí k výuce je velmi dobré, i když se vyučuje v běžných učebnách. Žáci mají k dispozici učebnice jednotných řad a pracovní sešity, které jim hradí rodiče. Učitelky mohou využívat zvukovou i promítací techniku. Učební prostředí bylo ve všech třídách příjemné a podnětné, z hlediska psychohygieny bezproblémové, početnost žakovských skupin byla optimální. Podmínky výuky byly posouzeny jako velmi dobré.

Organizace sledovaných hodin měla rozdílnou didaktickou kvalitu. Nejúčinnější výuku předvedla jedna z učitelek německého jazyka. V její práci se zúročuje jazyková odbornost, zkušenost i pedagogická a didaktická zdatnost. Výuka měla spád a dynamiku, v cizojazyčné atmosféře se prolínaly různé výukové složky, žáci byli neustále provokováni ke konverzaci a různým činnostem. Velká část dětí předvedla kvalitní jazykové dovednosti. V dalších hodinách němčiny i angličtiny nebyl problém v odbornosti jazyka, učitelky po celé hodiny se žáky běžně cizojazyčně komunikovaly, ale v jejich práci chyběla tvořivost, pestrost forem a metod, u mladších dětí hravost. Přesto i v těchto hodinách předvedla řada žáků dobrý jazykový výkon. Organizace výuky ve sledovaných hodinách byla v souhrnu posouzena jako průměrná.

Většina dětí je k výuce cizích jazyků motivována jeho praktickou upotřebitelností, nejschopnější žáci se dobře uplatňují v okresních i vyšších jazykových soutěžích škol. Přesto byly z hlediska motivování v přístupech učitelek rezervy, a to jak ve vlastní výuce, tak i v klasifikaci, problém se týkal především německého jazyka v některých třídách. Oblast motivace a hodnocení žáků byla celkově posouzena jako průměrná.

Atmosféra sledovaných hodin byla ve všech případech přátelská, s velmi dobrými, event. běžnými projevy interakce a komunikace. Pouze v jednom případě, kdy vyučující postrádala zkušenost a didaktické dovednosti, byly náznaky nepřiměřeně uvolněného chování nejmladších dětí. Oblast interakce a komunikace byla posouzena jako průměrná.

Výuka cizích jazyků byla v souhrnu zhodnocena stupněm průměrný.

Matematika na 1. stupni

V souladu s učebním plánem se vyučovala matematika v 1. ročníku se čtyřhodinovou týdenní dotací, ve 2. až 5. ročníku se týdně vyučovalo pět hodin matematiky. Předložené časové tematické plány učiva měly z hlediska učebních osnov výrazné nedostatky, byly převážně zpracovány podle používaných učebních textů. Docházelo v nich k zařazování učiva nad rámec učebních osnov, např. ve 2. ročníku spoje násobek 2, 3, 4 a 5, ve 3. ročníku souměrnost, kruh, kružnice, konstrukce trojúhelníku, rovnostranný trojúhelník, ve 4. ročníku čtyřboký jehlan. V časovém tematickém plánu 3. ročníku chybělo učivo tematického celku obvod, ve 4. ročníku učivo kruh, kružnice, konstrukce trojúhelníku, rovnostranný trojúhelník. Kontrolou třídních knih ze školního roku 2000/2001 a hospitační činností bylo zjištěno porušení učebních osnov ve výuce matematiky ve 3. ročníku (nad rámec učebních osnov byla probírána souměrnost) a ve 4. ročníku (čtyřboký jehlan, orientace v rovině, souřadnice, konstrukce pravoúhlého trojúhelníku). Přestože bezprostřední příprava vyučujících na většinu hospitovaných hodin byla pečlivá (zvláště příprava tabulí), byla celkově oblast plánování a přípravy výuky vzhledem k nedostatkům v časových tematických plánech a plnění učebních osnov hodnocena jako pouze vyhovující.

Výuku matematiky na 1. stupni zajišťovalo celkem osm vyučujících, z toho pět mělo příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost, dvě učitelky měly odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku matematiky na 2. stupni a jedna učitelka byla bez odborné i pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejich estetická úroveň byla velmi dobrá, vybavení z hlediska podnětnosti pro výuku matematiky bylo průměrné. Vybavení klasickými učebními pomůckami odpovídalo běžnému standardu, ve škole byly k dispozici audiovizuální technika a výukové počítačové programy. Učební texty v 1. až 4. ročníku byly součástí ucelené řady, v 5. ročníku byly využívány učebnice a pracovní sešity jiných vydavatelství. Zařazení předmětu v rozvrhu

hodin odpovídalo obecným pedagogickým zásadám. Psychohygienické podmínky byly v hospitovaných hodinách dodržovány, zvláště v nižších ročnících byly vhodně zařazovány relaxační aktivity. Ve většině učeben byla čitelnost zápisů na tabulích snižována jejich nevhodnou povrchovou úpravou. Podmínky výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

V devíti hospitovaných hodin převažovala frontální práce, zařazování samostatné a společné práce bylo přiměřené. Zaznamenána byla individuální práce se slabšími žáky. Ve většině hospitovaných hodin chybělo diferencované zadávání samostatné práce podle schopností a úrovně vědomostí. Žákům byla ponechána možnost alternativních postupů při řešení úloh s výjimkou hodin v 5. ročníku. Velmi často byly využívány pracovní sešity, v některých případech nebyla práce s nimi zcela efektivní. Učební pomůcky byly v hospitovaných hodinách používány účelně, ve třetině hodin byly v této oblasti rezervy. Didaktická technika a výukové počítačové programy nebyly v hospitovaných hodinách využity. Ve třetině hospitovaných hodin se objevily odborné nepřesnosti (např. nedůsledné čtení desetinných čísel, nesprávný zápis délky úsečky, nerozlišení pojmu přímk a - polopřímka). Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

V hodinách byla zařazena úvodní motivace, nejčastěji formou seznámení s programem hodiny. K průběžné aktivizaci žáků bylo nejčastěji využíváno pozitivní hodnocení výkonu žáků a jejich povzbuzování, zařazování praktických úloh a mezipředmětové vztahy. Závěrečné zhodnocení práce žáků bylo provedeno ve většině hospitovaných hodin. Frekvence průběžné klasifikace v notýscích a žákovských knížkách byla dostatečná, nižší byla u některých žáků IV. B a 5. ročníku. Ve třídách IV. A a V. byly v některých případech známky zapisovány kumulovaně za určité období, nebo dodatečně (těsně před termínem pololetní klasifikace). Celkově byla oblast motivace a hodnocení posouzena jako velmi dobrá.

V hospitovaných hodinách měli vyučující u žáků přirozenou autoritu, dohodnutá pravidla komunikace byla respektována. V hodinách byla většinou klidná, pracovní atmosféra. Ve dvou případech byla zaznamenána nevhodná reakce žáků na chybu spolužáka, u dvou vyučujících byly rezervy v práci s intenzitou hlasu. Celkově byla interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka matematiky na 1. stupni byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Matematika na 2. stupni

V každém ročníku se vyučují čtyři hodiny týdně, v devátém ročníku je v jedné hodině třída půlena. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Učitelky mají časově tematické plány. Nízká kvalita zpracování předurčuje i kvalitu přípravy vyučování. Sledované hodiny ukazovaly na průměrnou přípravu, vycházející převážně z rutinních zkušeností, bez důsledného promyšlení metod a forem práce. Plánování a příprava výuky byly průměrné.

Všechny tři učitelky matematiky jsou plně kvalifikovány. V současné době se žádná z nich dále systematicky nevzdělává. Škola nedisponuje odbornou učebnou matematiky, výuka probíhá v běžných třídách, které nejsou vybaveny potřebnými didaktickými pomůckami. Zpětný projektor a audiovizuální technika využívány nebyly. Zařízená učebna výpočetní techniky, z důvodů nízkého zájmu vyučujících, k výuce matematiky neslouží. Z hlediska psychohygieny rozvrhu je respektována náročnost předmětu a hodiny jsou vhodně zařazovány do dopoledního vyučování. Výhodou výuky jsou vyjma devátého ročníku také nízké počty žáků. Podmínky výuky byly průměrné.

Ve sledovaných hodinách byl až na výjimku uplatňován pouze frontální způsob výuky s výraznou dominující rolí učitelky. Učitelky neměly většinou promyšleny způsoby, jak žáky zaujmout, aktivizovat a pro vzdělávání podchytit. V hodinách klasické výuky bez názorných pomůcek, s pouhým používáním křidy a využitím tabule, učebnic a soustředěním se na jedince u tabule se objevovala značná pasivita žáků. Efektivita přijímání a upevňování nových poznatků byla velmi nízká. V průběhu hospitací se neprojevila žádná forma vnitřní diferenciacce výuky vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků tak, jak je záměrem vzdělávacího programu. Aktualizaci probírané látky s navazováním na životních zkušeností žáků vyučující nevyužívali. Ve výuce byly ze strany vyučujících zaznamenány i věcné chyby. Špatně zorganizované hodiny byly prodlužovány do přestávek. Organizace, metody a formy práce mají citelně slabá místa.

Motivační úvod byl zařazen pouze v některých hodinách. Procvičování a opakování učiva vždy navazovalo na učivo dříve probrané. Četnost klasifikace žáků byla přiměřená. Při rozborech písemných prací učitelky většinou neprovádí důslednou analýzu úspěšnosti žáků v jednotlivých prověřovaných oblastech. Klasifikace prací se orientuje na úspěšnost či neúspěšnost žáků, neslouží jako zpětná vazba kvality vlastní výuky. Velmi nízká úroveň znalostí žáků 9. ročníku vypovídá o účinnosti výuky v minulých letech. Při zadávání úkolů není přihlíženo k individuálním schopnostem žáků. Závěrečné shrnutí a upevnění látky bylo využito pouze v některých hodinách. Motivace a hodnocení žáků byly průměrné.

Žáci v komunikaci s učitelkami používali dohodnutá pravidla. Učitelky jsou respektovány, jsou vždy ústřední

postavou výuky. Žáci často reagovali na nesprávně volené otázky pouze jednoduchou odpovědí. Nebyl vytvářen prostor pro možnosti alternativních postupů a výraznější rozvoj komunikativních dovedností žáků. Konfliktní situace mezi učitelkami a žáky zaznamenány nebyly. Výuka je orientována převážně informativně, formativní složka tzn. rozvoj osobnosti, předpokladů a možností žáků jsou rozvíjeny minimálně. Interakce a komunikace byly na průměrné úrovni.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách zhodnocena stupněm průměrný.

Chemie

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku s dvouhodinovou dotací týdně, počet hodin je v souladu s učebním plánem. Obsah tematických celků odpovídá učebním osnovám, i když je zcela podřízen používaným učebnicím, časově tematické plány učiva byly předloženy. Příprava učitelů na sledované hodiny byla vždy zodpovědná, v metodických postupech a organizačních formách byly rezervy. Laboratorní práce nejsou zařazovány. Plánování a příprava výuky byly posouzeny jako průměrné.

Prostorové a materiální podmínky výuky jsou dobré, i když při praktických činnostech žáků je nutné improvizovat, chybějí rozvody vody a plynu. Na samostatnou pracovní navazuje dobře vybavený kabinet, spotřebního materiálu je pro základní výuku dostatek, včetně souprav pro žákovské pokusnictví. Pracovna je vybavena funkční učební technikou, zatemněním, automatickou promítací plochou, novým žákovským nábytkem, učební prostředí je motivující a podnětné, z hlediska psychohygieny bezproblémové. Předmět v tomto roce vyučují dva učitelé; čtyři ze šesti hodin zabezpečuje učitelka bez odbornosti pro chemii, zbylé dvě hodiny v 9. ročníku vyučuje zkušený pedagog s požadovanou odborností, který škole ale již jen vypomáhá jako pracující důchodce. Podmínky výuky byly posouzeny jako průměrné.

Organizace neoborné výuky prozradila především nedostatky v logické struktuře a výstavbě učiva. Předmět se děti učí více mechanicky než v logických vztazích a s vlastními experimentálními zkušenostmi. Při opakování je kladen větší důraz na pamětné vědomosti než na strukturální chemické dovednosti, rozsah požadovaných informací je předimenzován, pojetí a obsah výuky podporuje i používaná učebnice. Problém tradičních frontálních metod a forem je v porovnání s nejasnou strukturou předkládaného učiva pouze druhotný. Vyučující se snaží žáky zaujmout a zaměstnat, přesto je efektivita učebních výsledků nízká.

Výuka v 9. ročníku byla materiálně téměř dokonale připravena, včetně demonstračního pokusu, videoukázky, promítaných chemických vzorců, modelů molekul, atd. Odborný výkon učitele z hlediska chemie byl velmi dobrý, didaktické postupy ale pouze tradiční a frontální, žáci byli opět převážně jen posluchači a diváky. Jejich reakce a znalosti prozrazovaly dlouhodobé problémy, které mají do značné míry původ již i v minulém školním roce, kdy absolvovali neobornou výuku a nezískali např. potřebné základní dovednosti pro používání chemického názvosloví. Výukové cíle nejsou dostatečně přizpůsobeny aktuálnímu stavu třídy, na místo trpělivé pomoci a kompenzace nedostatků jsou požadovány běžné výkony, které řada žáků nezvládá. Také dobře připravená hospitovaná hodina měla pro většinu dětí pouze formální smysl, mnoho žáků nepochopilo elementární vazby, účel pokusu a praktické využití učiva. Organizace výuky měla v souhrnu citelně slabá místa.

Vztah dětí k předmětu je závislý především na jejich úspěšnosti v klasifikaci; v obou ročnících byla zjištěna velká řada demotivujících známek, včetně pololetní klasifikace. Znamky slouží především jako nástroj pro posílení autority učitele a školy, žáci jsou často viněni za to, že si učivo nepamatují, protože se jej nenaučili doma. Projevů povzbuzování a pozitivního posilování bylo velmi málo. V oblasti motivace a hodnocení byly zjištěny výrazné nedostatky.

Atmosféra ve sledovaných hodinách byla u dvou učitelů rozdílná. V 8. ročníku přirozená, učitelka měla k žákům spíše vstřícné pojetí s respektem k osobnosti žáka, ale s výrazným sklonem k monologu, v 9. ročníku převažovala silně autoritativní pozice učitele s projevy direktivismu, výbuchy nepřiměřeně zvyšovaného hlasu až zastrašování. Pojetí výuky nepodporuje tvořivé myšlení dětí, potlačuje jejich myšlenkovou odvahu, rozvoj komunikace a osobnostní rozvoj, zaměřuje se především na průměrný model žáka. Oblast interakce a komunikace byla posouzena jako pouze vyhovující.

Výuka chemie byla zhodnocena stupněm pouze vyhovující.

Fyzika

Předmět se vyučoval v 6. až 9. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací. Volitelné a nepovinné předměty se vztahem k fyzice nebyly do učebního plánu školy zařazeny. Časové tematické plány učiva byly zpracovány podle učebních osnov, zahrnovaly však pouze názvy tematických celků bez podrobnějšího rozpracování, nebyly v nich uvedeny laboratorní práce. Kontrolou třídních knih a hospitační činností nebylo zjištěno neplnění učebních osnov. Příprava na hospitované hodiny byla ze strany vyučující zodpovědná. Oblast plánování a přípravy byla celkově hodnocena jako průměrná.

Fyziku ve škole vyučovala učitelka s pedagogickou způsobilostí, bez odborné způsobilosti pro výuku předmětu. Výuka probíhala v odborné pracovně chemie a fyziky, žákovské stoly nebyly opatřeny rozvodem elektrické energie, vody a odpadů. Učebna byla podnětně vyzdobena. Ve vybavení navazujícího kabinetu byly dílčí nedostatky (např. chyběla demonstrační souprava pro pokusy z elektřiny, žákovské soupravy pro pokusy z elektrostatiky a elektřiny nebyly v dostatečném počtu, v minimálním množství byly zastoupeny pomůcky pro akustiku). K dispozici byla didaktická technika a videonahrávky, učebních textů byl dostatek. Z psychohygienického hlediska byl výrazným nedostatkem lesklý povrch tabule, který způsoboval nečitelnost zápisů. V rozvrhu hodin byla výuka fyziky zařazena pouze na dopolední vyučování. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

V hospitovaných hodinách byla patrná snaha vyučující o aktivní zapojení žáků do výuky, předávání poznatků vyvozením na základě provedených žákovských, nebo demonstračních experimentů. Frontální pokusy však měly v některých případech, z důvodu použití ne zcela vhodných pomůcek, nižší efektivitu. V jednom případě byla velmi vhodně využita audiovizuální technika. V hospitovaných hodinách byly zaznamenány dílčí odborné nepřesnosti, v jednom případě se vyučující dopustila závažné věcné chyby. Závěrečné shrnutí a utřídění učiva bylo v jedné hodině provedeno za aktivní účasti žáků, v dalším případě bylo opomenuto. Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

V hospitovaných hodinách bylo k motivaci a aktivizaci žáků využíváno pozitivní hodnocení, povzbuzování, zařazování praktických úloh a příkladů z denní praxe. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla dostatečná, v některých případech však nebylo uvedeno, které konkrétní učivo bylo předmětem klasifikace. Celkově měly motivace a hodnocení velmi dobrou úroveň.

Komunikace ve sledovaných hodinách byla založena na vzájemné důvěře, výuka probíhala v přátelské atmosféře. Při provádění experimentů byli žáci vedeni ke vzájemné spolupráci. Dohodnutá pravidla chování a jednání byla žáky akceptována, nežádoucí chování nebylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno. Celkově byla spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a vyučující hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka fyziky byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Přírodopis, přírodověda

Časové dotace obou předmětů jsou v souladu s učebním plánem, v 6. - 9. ročníku je počet povinného minima navýšen o dvě hodiny. Obsah učiva odpovídal učebním osnovám, výukové cíle navazovaly na předcházející učivo. Vlastní didaktická příprava na sledované hodiny byla v pásmu velmi dobrý až nevyhovující. Tematické plány vycházely především z učebnic, laboratorní práce na 2. stupni nejsou prováděny. Plánování a příprava výuky byly v souhrnu posouzeny jako průměrné.

Prostorové a materiální zázemí pro přírodopis na 2. stupni dospělo již do nevyhovujícího stavu, je odrazem dlouhodobé absence učitele s odborností pro tento předmět. 50 % výuky přírodopisu a přírodovědy zajišťují vychovatelky školní družiny, 25 % učitelka s jinou odborností, optimální personální obsazení je pouze ve dvou čtvrtých třídách. Vlastní sledovaná výuka byla dobře zajištěna v oblasti učebnic, event. i pracovních sešitů, více než v polovině hodin byly velké rezervy v chybějících pomůckách. Materiální podmínky pro výuku přírodovědy jsou průměrné, kvalitu zvyšuje možnost promítání videofilmů v některých učebnách. Z hlediska psychohygienických zásad byly v hodinách velké odlišnosti; vědomé relaxační chvíle učitelky nezařazovaly, ale ne v každé třídě byly vzhledem k činnosti nutné. Nejhůře na žáky působila nuda z pasivity v některých hodinách přírodopisu. Podmínky výuky pro přírodovědu byly posouzeny jako průměrné, pro přírodopis nevyhovující.

Ze sedmi sledovaných hodin byly pouze dvě organizovány tak, že splňovaly požadavky progresivní či alespoň průměrně kvalitní výuky. V těchto třídách byla dobře využívána názornost a žáci byli aktivními partnery v procesech učení. V dalších hodinách byly zjištěny výrazné didaktické nedostatky a chyby, výběr metod a forem neodpovídal učebním cílům, používaly byly pouze obvyklé a tradiční frontální postupy. Výuka na základě aktivních činností téměř chyběla, žáci byli v rolích posluchačů a diváků, učitelky v podstatě pouze reprodukovaly texty z učebnic. Rezervy byly také v časové organizaci hodin, na fixační a kontrolně hodnotící fázi v závěrech hodin obvykle již nezbyl potřebný čas nebo byla opomenuta. Učební cíle byly cca v polovině všech sledovaných hodin splněny pouze formálně. Organizace výuky v přírodovědě byla celkově posouzena jako průměrná, v přírodopise jako pouze vyhovující.

U mladších dětí se bez problémů dařilo vzbudit jejich zájem, v jedné z hodin i aktivitu a angažovanost. Ve vyšších ročnících byla soustředěná pozornost žáků obvykle zaměřena pouze na opakovací fáze, kdy se jednalo o klasifikaci a hodnocení výkonů, např. formou individuálního zkoušení nebo formou písemného testu. Cílená motivace se omezovala zpravidla jen na oznámení cíle a strukturu organizace v zahájení hodin. Kvalitní nenásilnou podporu zájmu, včetně pochval, povzbuzování a závěrečného pozitivního zhodnocení předvedla

pouze jediná učitelka na 1. stupni. Klasifikace je ve všech třídách dostatečně četná, převážně i přiměřená a neagresivní, dominují známky z písemných testů. Motivace a hodnocení ve výuce přírodovědy byly posouzeny jako průměrné, v přírodopisu jako pouze vyhovující.

Během výuky všechny učitelky více či méně usilovaly o dialog. Ve dvou případech se jednalo i o uvědomělý rozvoj komunikativních dovedností, např. formou popisu podle dané osnovy nebo popisu podle promítaného obrazu, pozitivní byly také pěstované návyky při vedení sešitů. Vztahy mezi třídními učitelkami a žáky na 1. stupni byly jednoznačně vstřícné, důvěrné a podněcující, na 2. stupni s rezervami. Interakce a komunikace byly posouzeny v přírodovědě jako velmi dobré, v přírodopisu průměrné.

Výuka přírodovědy byla zhodnocena stupněm průměrný, výuka přírodopisu stupněm pouze vyhovující.

Zeměpis

V plánu čtyřletého cyklu je výuka posílena o jednu hodinu týdně navíc vzhledem k minimální časové dotaci. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Zpracované časově tematické plány byly rozdílné úrovně. Od snahy po přesném vymezení témat a časové dotace u jedné z vyučujících až po pouhý soupis některých kapitol z učebnice u druhé vyučující. V přípravě na vyučování byly zaznamenány nedostatky především v oblasti metod a forem práce. Plánování a příprava byly hodnoceny jako průměrné.

Předmět je vyučován v učebně vybavené videoprojektorem, nástěnnými mapami, atlasy. Tyto pomůcky byly využívány ve většině sledovaných hodin. Hlavním vodítkem výuky je používání ucelené řady učebnic. Odbornou způsobilost k výuce zeměpisu nemá ani jedna z vyučujících. Podmínky k výuce předmětu byly v souhrnu posouzeny jako průměrné.

Výuka ve většině sledovaných hodin byla informativní, frontální s výraznou dominantou vyučujících. Žáci se účastnili pasivně, zájmově, bez možnosti vytvářet vlastní postoje. Nebyla možnost o problémech diskutovat a hledat širší souvislosti. I v případě využití videoukázky byla pozornost zaměřena pouze na pasivní zhlédnutí, nikoliv jako na podnět k výraznější diskusi. Organizace, metody a formy práce měly citelně slabá místa.

Negativním rysem bylo zkoušení žáka vždy v začátku hodiny za pasivní účasti ostatních. Zkoušení a případné testování neslouží jako zpětná vazba vlastní pedagogické práce, ale pouze jako klasifikace znalostí žáků. V hodinách převážně chyběla úvodní i průběžná motivace, obvykle bylo opomíjeno i upevňování a shrnutí učiva. Některé hodiny byly z důvodů špatného rozvržení přetahovány do přestávky. Kladem bylo občasné navazování na životní zkušenosti žáků a zadávání zájmových úkolů. Motivace a hodnocení žáků byly celkově na průměrné úrovni.

Organizace a zvolené metody výuky většinou neumožňovaly výraznější komunikaci. Žáci respektovali výraznou roli učitelky. Na otázky odpovídali jedním slovem nebo velmi stroze. Nebylo zřetelné vedení k širším formulacím, vyjadřování vlastního názoru, k prezentaci svého uvažování. V rozporu s cílem vzdělávacího programu výuka předmětu je nedostatečně orientována na rozvoj osobnosti žáka. Interakce a komunikace měly citelně slabá místa.

Celkově byla výuka zhodnocena stupněm průměrný.

Dějepis, vlastivěda

Týdenní hodinová dotace obou předmětů odpovídá učebnímu plánu. Kontinuita výuky dějepisu byla zajišťována tím, že vyučující postupovali se svými třídami, z tematických plánů vyplynula správná strukturalizace a chronologické řazení učiva. Kontrolou zápisů v třídních knihách minulého školního roku bylo zjištěno splnění osnov v čtyřletém období. Kontinuita výuky vlastivědy není přesně zajišťována, vyučující nepostupovali zcela v intencích pokynu zvoleného vzdělávacího programu. V přípravě na jednotlivé hodiny se projevil rozdílný přístup vyučujících. Jen v některých byly připraveny pomůcky, byla využita audiovizuální technika, projevila se cílená promyšlenost. Plánování a příprava měly průměrnou úroveň.

Materiální podmínky školy byly ve většině sledovaných hodin využívány (především mapy, atlasy, videoukázky, informativní literatura, pracovní sešity), určité rezervy byly v dodržování psychohygienických zásad vzhledem k tomu, že se při výuce v koncových hodinách u žáků projevovala únava a vyučující ji nekompensovali zařazením pestřejších metod práce. Personálně byla výuka dějepisu a vlastivědy ve čtvrtých třídách zajištěna vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí, vlastivěda v pátém ročníku je vyučována učitelkou bez příslušné kvalifikace. Podmínky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Organizace, metody a formy práce byly ve sledované výuce ovlivněny rutinním přístupem vyučujících. Převládala klasická standardní výuka s dominantním verbálním projevem učitele. Řízený rozhovor byl jediným způsobem, jímž učitelé aktivizovali žáky. Ve dvou velmi dobrých hodinách byl funkčně využit zpětný projektor a videoukázka. Ve všech sledovaných hodinách byla zařazena práce s mapou, s atlasy, žáci prokazovali v tomto

směru dobré pracovní návyky. Ve vlastivědě dobře aplikovali zvláště zeměpisné poznatky. Výklad učitelů dějepisu byl pro žáky zajímavý, věcně správný, větší důraz byl dáván na faktografii. V hodinách byl zřetelný zájem žáků o předmět. Organizace, metody a formy vykazovaly pozitiva a negativa zhruba v rovnováze.

Vstupní motivaci zastupovalo jen seznámení s programem hodiny. Průběžné motivační výzvy nebyly vyučujícími využívány. Učitelé často chválili, povzbuzovali, velmi dobře pracovali se zpětnou vazbou, v průběhu i v závěru si ověřovali, zda žáci učivo pochopili. V hodinách dějepisu byli žáci individuálně zkoušeni, pozitivem bylo respektování individuálních možností žáka. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení. Tato oblast měla průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace byla mezi učiteli a žáky dána jasnými a akceptovanými pravidly. Žáci zvláště na druhém stupni projevovali respekt, úctu i důvěru. Atmosféra všech sledovaných hodin byla příznivá, nestresová. V úrovni verbální komunikace učitelů byly rozdíly. Úroveň žákovské komunikace nebyla v některých hodinách cíleně podporována. Přes dílčí nedostatky byla úroveň interakce a komunikace spíše nadprůměrná.

Úroveň výuky vlastivědy a dějepisu byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Občanská a rodinná výchova

V souladu s učebními plány se oba předměty vyučovaly v 6. až 9. ročníku s jednogodinovou týdenní dotací. Z volitelných předmětů se vztahem k rodinné a občanské výchově se vyučoval předmět domácnost, v 7. a 8. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně, v 9. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací. Zpracované časové tematické plány odpovídaly učebním osnovám, většinou nebyly koncipovány pro čtyřletý vzdělávací cyklus, namísto rozvržení tematických celků do jednotlivých ročníků obsahovaly např. v rodinné výchově v 6. a 7. ročníku učivo všech tematických celků uvedených v osnovách. Tím docházelo k obsahové duplicitě probíraného učiva. Příprava na většinu hospitovaných hodin byla ze strany většiny vyučujících zodpovědná. Plánování a příprava výuky byla celkově hodnocena jako průměrná.

Výuku rodinné výchovy zajišťovaly tříučitelky, z toho jedna měla příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost, zbývající dvě pouze pedagogickou způsobilost. Občanskou výchovu vyučovali tři učitelé pouze s pedagogickou způsobilostí. Výuka předmětů probíhala v esteticky zařízených učebnách, v některých z nich byly nástěnné tabule a nástěnky s učivem rodinné a občanské výchovy. Učebnice občanské výchovy byly součástí ucelené řady, učební texty pro rodinnou výchovu měli žáci pouze v některých hospitovaných hodinách. Ve škole byly k dispozici videonahrávky pro uvedené předměty. Členění hospitovaných hodin většinou odpovídalo psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo přiměřené. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Všichni vyučující se snažili v hodinách využívat specifické didaktické formy s využitím netradičních metod práce - didaktické situační hry, řízená diskuse, beseda, práce ve dvojicích a skupinách. Úroveň využívaných forem a metod práce byla značně rozdílná, od vynikající až po pouze vyhovující. Ve dvou případech byla zařazena poměrně dlouhá jednotvárná činnost s textem v učebnici. Ve většině hodin byly účelně využívány další zdroje informací (výstřižky z časopisů, publikace), audiovizuální technika nebyla použita v žádné z hospitovaných hodin. Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Úvodní motivace většiny hospitovaných hodin měla velmi dobrou úroveň. V průběhu hodin sloužila k motivaci pochvala, povzbuzení, aktualizace učiva, mezipředmětové vztahy a regionální prvky. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla v 6. ročníku v obou předmětech a v 7. ročníku v rodinné výchově velmi nízká, nezabezpečovala dostatečnou informovanost rodičů o průběhu vzdělávání. Celkově byla oblast motivace a hodnocení na velmi dobré úrovni.

Ve většině hodin byla klidná, pracovní atmosféra. Ve všech hodinách byla patrná snaha o rozvoj komunikativních dovedností žáků, z tohoto pohledu byla vynikajícím způsobem vedena hodina rodinné výchovy v VIII. B. Na rozdílné úrovni bylo působení vyučujících na rozvoj smyslu žáků pro kooperaci a vzájemnou toleranci při práci ve dvojicích a skupinové práci. V jednom případě zcela chybělo účelné řízení diskuse žáků, což se následně projevilo narůstající nekázní žáků. Interakce a komunikace byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla celkově zhodnocena stupněm velmi dobrý.

Hudební výchova, výtvarná výchova

Hudební výchova je vyučována ve všech třídách s jednogodinovou dotací, výtvarná výchova s jedno až dvouhodinovou týdenní dotací organizovaných do jednotného bloku. Všichni vyučující předložili časové tematické plány učiva, převážně jen s rámcovým vymezením tematických okruhů nebo výtvarných námětů. Učební plán i osnovy byly dodrženy. Materiální a převážně i didaktická příprava na výuku byla zodpovědná.

Oblast plánování a přípravy byla posouzena jako velmi dobrá.

Na 2. stupni jsou ze všech 13 hodin vyučovány pouze tři odborně. Na 1. stupni estetické předměty vyučují především třídní učitelé, z nichž většina splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. V obsazení předmětu výtvarná výchova v 5. až 9. ročníku jsou organizační rezervy, optimálně není využita odbornost jedné z učitelek. Materiální a prostorové podmínky k výuce na 1. stupni jsou standardní, výuka probíhá v kmenových učebnách a vybavení žáků je v režii každého pedagoga. Na 2. stupni jsou podmínky velmi skromné, chybí nejenom speciálně upravená učebna, ale i samostatný kabinet, který by poskytoval zázemí pro náročné materiální zajištění předmětu. Zcela nadstandardní je ale nově vybudovaná keramická dílna s pecí, která zatím slouží především zájmové činnosti dětí a na jejíž využití si učitelé postupně zvykají. Pro výuku hudební výchovy je na 2. stupni specializovaná třída vybavená klavírem, kvalitní audio technikou, rytmickými nástroji a dalšími pomůckami. Rovněž učitelé na 1. stupni mají k dispozici běžnou reprodukční techniku a klávesové nástroje. K výuce se používají učebnice jednotných řad a zpěvníky. Z hlediska psychohygieny prostředí i vlastní výuky nebyly zjištěny problémy. Podmínky pro výuku hudební výchovy jsou velmi dobré, i když na 2. stupni chybí učitel s požadovanou odborností, pro výtvarnou výchovu průměrně.

Hospitováno bylo v šesti hodinách. Nejeфекtivnější a prožitkově pojatá výuka byla v hodině výtvarné výchovy, kterou vedla kvalifikovaná a odborně způsobilá učitelka. Její přístup k obsahu a organizaci hodin velmi dobře odpovídal filozofii a specifickým cílům učebních osnov, žáci pod jejím vedením získávali nenásilnou formou praktické i teoretické poznatky z výtvarného umění. Další sledované hodiny i vystavené výtvarné práce dětí vypovídaly o odlišném přístupu k výuce. Učitelky se více zaměřují na atraktivní, někdy až nevhodné náměty, na činnosti, které žáky spontánně zaujmou a jejichž výsledkem je výkres nebo výrobek. Sledovaná výuka hudební výchovy probíhala při různých aktivních frontálních činnostech, žáci předvedli kultivovaný zpěv s doprovodem kytary a rytmických nástrojů, se zájmem poslouchali hudební ukázky, zajímali se o historická období hudby v širších souvislostech. Neodbornost výuky se projevila především v malé schopnosti variabilní tvořivosti s hudebním materiálem, rezervy byly rovněž v instrumentálních dovednostech. Organizace výuky obou předmětů byla celkově posouzena jako průměrná.

Z hlediska motivace a hodnocení byly všechny hodiny úspěšné, učitelky dokázaly žáky zaujmout, často je povzbuzovaly, chválily, oceňovaly snahu. Klasifikace z hlediska četnosti i náročnosti na výkon byla přiměřená, často založená i na společném hodnocení. Také atmosféra výuky byla uvolněná, přátelská a komunikativní, vzájemné vztahy byly bezproblémové. Oblast motivace, hodnocení, komunikace a interakce byla posouzena jako velmi dobrá.

Sledovaná výuka hudební a výtvarné výchovy byla zhodnocena stupněm průměrný.

Tělesná výchova

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Někteří vyučující mají vypracované časově tematické plány a snaží se podle nich vést výuku, jiní mají tyto plány pouze formálně a někteří se řídí pouze tím, co je v danou chvíli napadne. Příprava na hodiny byla podle osobnosti vyučujících individuálně odlišná. Výuka tělesné výchovy probíhá nekoordinovaně a nesystémově. Od promyšlené po nahodilou. Jako nadstandard dvouhodinové výuky týdně mají někteří žáci možnost účasti ve dvouhodinovém bloku sportovních her. Plánování a příprava na výuku měly citelně slabá místa.

Tělesná výchova byla sledována ve dvanácti hodinách ve všech devíti ročnících. Na druhém stupni, vyjma ředitele školy, je vyučováno učitelkami bez odborné způsobilosti. Na prvním stupni jsou některé třídy vyučovány kvalifikovanými vyučujícími, jiné učitelkami bez odborné způsobilosti. Škola disponuje prostornou tělocvičnou, přiměřeně vybavenou nářadím a náčiním. Nedostatky jsou ve vybavení míči na házenou a menšími míči pro žáky 1. stupně. Personální zajištění výuky je nevyhovující, prostorové možnosti jsou velmi dobré, materiální vybavení je průměrné.

Sledovaná výuka se vyznačovala značnými kvalitativními rozdíly. Některé hodiny měly zřetelně stanovenou stavbu, vyučující s žáky plnili vytčené cíle, byly uplatňovány zásady přiměřenosti a vhodných metodických postupů. Promyšlenou organizací hodiny byli zapojeni všichni. Žáci předváděli, že procvičované dovednosti zvládají. Ve většině hodin byla na základě povrchní přípravy absence systematickosti, návykových dovedností a organizačních schopností. Žáci byli nedostatečně metodicky vedeni, chybné nebo nepřesné návyky nebyly odstraňovány. Vyučující neprezentovali názorné ukázky dobře zvládnutého pohybu či herní činnosti jednotlivce. Organizací hodiny se vytvářelo mnoho prostojů. Efektivita výuky byla nízká. Žáci vyšších ročníků předváděli, že herní činnosti jednotlivce (opakovaně odbíjená) nezvládají. Organizace, metody a formy výuky měly citelně slabá místa.

Úvodní motivační seznámení s cílem hodiny proběhlo pouze v některých hodinách. Podle charakteru a stavby hodiny se převážně vyučujícím 1. stupně dařilo žáky zaujmout a plně do výuky vtáhnout. Zařazováním drobných

her, soutěží a jejich vyhodnocování byli žáci dostatečně motivováni, v méně zdařilých hodinách byli více pasivní. Vyučující se většinou snažili zařadit závěrečné zhodnocení hodiny. Motivace a hodnocení žáků byly na průměrné úrovni.

Komunikace mezi učiteli a žáky probíhala podle dohodnutých pravidel. Učitelé, kteří vydávali jasné a zřetelné pokyny, byli respektováni, prostoje při změnách byly minimální, žáci se okamžitě zapojovali do dalších činností. V hodinách, kde byla organizace a komunikace ze strany vyučujícího méně výrazná, docházelo k nejasnostem, prostojům a drobné nekázně. Oblasti interakce a komunikace byly průměrné.

Celkově byla výuka ve sledovaných hodinách zhodnocena stupněm průměrný.

Informatika

Informatika se vyučovala jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně, v 9. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací, v souladu s učebními plány. Zpracované časové tematické plány učiva byly v souladu s učebními osnovami. Aktuální příprava na hospitované hodiny byla dobrá, rezervy byly v přípravě diferencovaných úkolů. Celkově byla oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako průměrná.

Předmět vyučovaly dvě učitelky, z toho jedna měla příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost, druhá pouze pedagogickou způsobilost. Výuka probíhala v moderně zařízené odborné počítačové pracovně s deseti žákovskými pracovišti (PC byly propojeny do sítě s připojením na internet), v hospitovaných hodinách pracovali u jednoho počítače vždy jeden nebo maximálně dva žáci. Softwarové vybavení bylo na velmi dobré úrovni (Office 2000), k dispozici byly též výukové programy pro některé předměty (jejich evidence však nebyla ve škole vedena). Škola zapůjčila učebnice žákům 7. ročníku, žáci 8. a 9. ročníku měli k dispozici učebnice pouze v době výuky předmětu. Na nástěnce v pracovně byly vyvěšeny podnětné materiály k probíranému učivu. Z hlediska psychohygienických zásad byly v některých případech rezervy v členění hodin. Celkově byly podmínky pro výuku informatiky hodnoceny jako velmi dobré.

V používaných formách a metodách výuky byly v jednotlivých hodinách výrazné rozdíly. Část hodin se vyznačovala přehledným a srozumitelným vysvětlením úkolu, po kterém následovala aktivní samostatná práce žáků, s průběžnou zpětnou vazbou. V dalších hodinách, ve kterých bylo vykládáno nové učivo, byli žáci pasivní, chybělo praktické ověřování teoreticky získaných poznatků, vysvětlení pracovního postupu bylo nesystematické a nepřehledné. V jednom případě byla po žácích požadována znalost učiva, které ještě nebylo probíráno. Ve všech hospitovaných hodinách byly rezervy v diferencovaném zadávání úkolů podle úrovně znalostí žáků a stupně jejich dovednosti v práci s PC. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Vstupní motivace měla ve většině hodin formu seznámení s programem hodiny. Průběžná motivace byla minimální, pouze v některých hodinách spočívala ve využití praktických námětů pro samostatnou práci. Průběžné hodnocení práce žáků bylo zařazováno ojediněle, závěrečné hodnocení nebylo provedeno v žádné z hospitovaných hodin. Výrazné nedostatky byly ve způsobu klasifikace žáků 7. a 9. ročníku. Klasifikovány byly převážně (v 7. ročníku výhradně) práce prověřující teoretické znalosti žáků, nikoliv jejich praktické dovednosti v práci s počítačem. V 8. ročníku byla frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách velmi nízká. Oblast motivace a hodnocení byla pouze vyhovující.

V hospitovaných hodinách nebylo dostatečně dbáno na rozvoj komunikativních dovedností žáků, převažovaly jejich jednoslovné odpovědi. Při práci s počítačem byla v některých hodinách žákům ponechána možnost spolupráce při práci ve dvojicích. Interakce a komunikace byla celkově na průměrné úrovni.

Výuka informatiky byla celkově hodnocena stupněm průměrný.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka byla ve sledovaných předmětech v souhrnu zhodnocena stupněm průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování, organizování

Plánování: Dlouhodobé a střednědobé plánování pro řízení školy je pouze rámcové, dominantně zaměřené na zkvalitnění podmínek školy. V této oblasti je prokazatelně plněno a průběžně vyhodnocováno. Menší pozornost je věnována vlastní výuce, osobnostnímu rozvoji dětí, atmosféře sociálního klimatu, výchově ve školní družině, spolupráci s rodiči, otevřenosti školy k veřejnosti apod. Krátkodobé plánování je plně funkční. Jednotlivé typy plánů zatím nevytvářejí jednotný systém, slouží především k operativnímu organizování chodu školy.

Pro řízení jsou využívány následující plány: koncepční plán dlouhodobého rozvoje, týdenní pracovní plány, plán výchovného poradce a časově tematické plány učiva jednotlivých učitelů. Koncepční dokument ředitel školy zpracoval při vstupu do funkce, časově je vymezen do r. 2003. Obsahově sleduje základní oblasti školy jako vzdělávací a výchovné organizace a v uvedených částech odpovídá stavu školy. Hlavním nedostatkem je chybějící participace spolupracovníků a partnerů školy, která se následně promítá do jejich nízké spoluúčasti na realizaci inovativních postupů a trendů. Na koncepční strategii nenavazuje žádný roční plán, taxativně jsou vymezeny pouze hlavní úkoly školního roku 2000/2001, které opět preferují především rozvoj materiálních podmínek a některá organizační řešení pro rozšíření vzdělávací nabídky školy.

Učební plány jednotlivých tříd a ročníků odpovídají vzdělávacímu programu. Plán časových dotací pro jednotlivé třídy, předměty a celý vzdělávací cyklus škola nevede. Časově tematické plány učitelů jsou zpracovávány na jednotném formuláři pro všechny předměty. Jejich kvalita je rozdílná, většina učitelů si plánuje obsah učiva podle používaných učebnic, nikoliv podle požadavků učebních osnov. Tím se velmi často vytrácejí filozofie přístupů k obsahu i organizaci výuky, event. dochází až k rozporům při naplňování učebních osnov.

Vzdělávací nabídka v oblasti zájmových činností je již velmi dobrá a daří se ji stále rozšiřovat. Tvoří ji tři volitelné předměty v 8. až 9. ročníku a řada kroužků, zaměřených především na výtvarné obory a informatiku. Při škole s dětmi pracuje také několik zájmových organizací z obce, např. v kroužku modelářském, rybářském, dramatickém, střeleckém a řadě dalších. Školy v přírodě škola neorganizuje. Plavecký výcvik probíhá podle pokynů MŠMT, lyžařský výcvik žáků 2. stupně se vzhledem k nízkému počtu dětí provádí v intervalu dvou let.

Organizování: Vedení školy tvoří ředitel, jeho zástupkyně a hospodárka, mzdovou agendu zajišťuje smluvně Služba škole. Ředitel má požadované pedagogické vzdělání s odborností pro předměty tělesná výchova - zeměpis a 25 let pedagogické praxe. Do řídicí funkce nastoupil na základě výsledku konkurzního řízení k 1. srpnu 1998. Zástupkyně ředitele má 28 let učitelské praxe a pedagogickou i odbornou způsobilost pro předměty německý jazyk - ruský jazyk, ve funkci je od r. 1999. Ředitel školy zahájil v tomto školním roce vysokoškolské postgraduální studium školního managementu.

Základní hierarchii pracovních vztahů vymezuje organizační řád, mezi vedoucími pracovníky jsou stanoveny kompetence. Učitelé i další zaměstnanci znají svoje pracovní role, správní zaměstnanci mají písemně stanoveny pracovní náplně. Pro řízení a administrativu je využívána výpočetní technika. Základní dokumenty a směrnice pro organizování chodu školy jsou zveřejněny ve sborovně školy. Řád školy byl vydán v souladu s § 8 odst. 5 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění, v řádu chybí podle ustanovení § 15 uvedené vyhlášky vymezení pracovních povinností pracovníků.

Škola má přiznanou výjimku MŠMT na zkrácení přestávek ze dne 7. prosince 1999, která se týká dvou dopoledních a dvou odpoledních přestávek a časově není ohraničena. Spolu s pavilónovým uspořádáním školy přináší toto opatření rizika časových stresů a organizačních problémů jak pro žáky tak i pro učitele.

Dílčí nedostatky byly zjištěny v dodržování ustanovení § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů tím, že několik žáků 9. ročníku, kteří navštěvovali volitelný předmět sportovní hry, měli jednou za dva týdny ve středu 8 hodin v jednom sledu, dívky z VIII. A měly vždy v úterý 7 hodin v jednom sledu. Stavbu rozvrhu, včetně posunutého začátku výuky od 2. hodiny v několika případech kritizovali také rodiče v dotaznících.

Pravidla pro dodržování *pedagogických dozorů* jsou stanovena, rozpisy jsou zveřejněny. V odborných pracovnách a prostorách jsou vnitřní řády. Evidence školních úrazů ve školním roce 1999/2000 vykazuje dvě úrazové události z hodin tělesné výchovy a pracovních činností.

Poradními orgány vedení školy jsou kromě pedagogické rady pouze metodická sdružení a předmětové komise. Jejich činnost má především organizační charakter, vliv na vnitřní transformaci pedagogické práce a didaktických postupů mají nevýrazný. Při škole není zřízeno žádné sdružení rodičů, Rada školy byla rozhodnutím zřizovatele v r. 1999 zrušena. Poradní útvar z řad žáků není rovněž ustanoven. Pozitivem je zapojení několika učitelů do veřejné správy města, vztah zřizovatele ke škole je velmi vstřícný.

Písemná dokumentace byla předložena v požadovaném rozsahu, zjištěny byly pouze dílčí nedostatky, např. nesprávně vyplněné tiskopisy rozvrhů hodin a neúplné zápisy v archivovaných třídních knihách, dokumenty jsou opatřovány razítkem s nesprávným názvem školy. V jednom případě ředitel školy povolil prodloužení školní docházky bez prokazatelného projednání v pedagogické radě podle § 3 odst. 10 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb.

Informační systém uvnitř školy je funkční, hlavním zdrojem informací jsou kromě běžné komunikace pravidelné měsíční pracovní porady a pedagogické rady a zveřejňované písemné dokumenty ve sborovně školy. Informace k rodičům jsou zprostředkovávány klasickými způsoby, především prostřednictvím žákovských knížek, event. jinou písemnou a ústní komunikací. Třídní schůzky pro rodiče se organizují dvakrát ročně klasickou formou. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje předepsaná zákonná ustanovení, obsahově se soustřeďuje především na základní popisné informace o škole, její analytická úroveň je nízká. Ve zprávě chybí údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) ve smyslu metodického pokynu MŠMT čj. 21 366/95-20 k použití a kontrole účelově vázaných finančních prostředků přidělených státním a obecním školám na DVPP.

Prezentace školy probíhá příležitostně při různých akcích v obci, především formou výstavek výtvarných prací. Ředitel školy pravidelně vyhodnocuje uplynulé pololetí nebo školní rok v místním tisku, podrobně informuje o změnách, trendech a výsledcích školy. Písemně informuje rovněž obecní úřady spádového obvodu.

Oblast plánování byla posouzena stupněm průměrný, organizování stupněm průměrný.

Vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy

Vedení a motivování: Osmnáctičlenný pedagogický sbor tvoří převážně učitelé střední a starší generace, 14 učitelů na škole působí déle než 20 let. Věkový průměr pedagogů na 1. stupni je cca 45 let, na 2. stupni cca 44 roků. S výukou vypomáhají dva učitelé v důchodu. Z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti škole chybějí především učitelé pro přírodopis, chemii, zeměpis, fyziku, hudební a tělesnou výchovu a některé další předměty. Učitelé musí často vyučovat předměty mimo svých odborností, obvykle i bez možnosti odborné a systematické pomoci. Zajištění kvalitních pedagogů s požadovaným vzděláním je pro vedení školy dlouhodobým problémem, který musí každoročně řešit, pedagogický sbor je již několik let ve fázi výrazné generační obměny.

Personální podmínky školy do značné míry předurčují obtížnost pedagogického vedení a motivování pracovníků. Jen menší část učitelů je ochotna opouštět rutinní učební metody, přijímat nové podněty a výzvy, vzděláváním ve svém volném čase se učit netradičním pedagogickým dovednostem. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou využívány převážně jen nabídky akreditovaného střediska služeb v okresním městě; plán DVPP vedení školy nezpracovává. Dostupnost moderní didaktické literatury je v rámci školy průměrná, ale postupně se zlepšuje.

Styl řízení je demokratický, vedení školy se snaží vytvářet atmosféru spolupráce a pozitivní pracovní klima, vychází z předpokladu profesionálního přístupu a osobní zodpovědnosti každého učitele a pracovníka. Potřebné změny v pedagogické práci jsou pedagogům předkládány zpravidla pouze jako výzvy, které jsou předmětem různých diskusí, ale jen málo a pouze individuálně nacházejí uplatnění. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou zpracována jako soubor obecných požadavků na kvalitu práce, hodnocení je prováděno na základě výsledků kontrol.

Kontrolní mechanismy: Kontrolní činnost vedoucích pracovníků vychází z kompetencí a dohod, usměrněna není žádným plánem. Četnost hospitací je dostatečná, hospitováno bylo vícekrát ve všech třídách a u všech učitelů. Kontroly měly zatím spíše globální informativní charakter s rozdílným dopadem na práci jednotlivých učitelů. Pozitivem bylo zařazení i následných hospitací na zjištění nápravy. Během inspekce oba pracovníci vedení prokázali průměrnou schopnost zhodnocení didaktiky sledovaných hodin, vlastní hospitační záznamy vedou na tiskopisech. Přes uvedená pozitiva jsou v oblasti kontrolní práce dosud rezervy. Vedení školy si zatím nevytvořilo takový systém kontrolní činnosti, který by přesně vymezoval známé a přijatelné dílčí strategické cíle a zároveň odpovídal dlouhodobé koncepci rozvoje školy. Výsledky kontrol se nevrací formou důsledné analýzy zpět do jednání pedagogických rad a metodických orgánů, kontrola má na kvalitu práce zatím nízký formativní účinek. Zároveň také dosud nepostihuje všechny důležité oblasti řízení i vlastní pedagogické práce, např. chybí kontrola obsahu učiva vzhledem k závazným učebním osnovám, chybí rovněž vytyčování priorit pro určitá období.

Oblast vedení a motivování pracovníků i oblast kontroly byly posouzeny stupněm průměrný.

Hodnocení kvality řízení

Ve všech sledovaných oblastech řízení byly zjištěny pozitiva i rezervy, řízení bylo posouzeno stupněm průměrný.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Orientační kontrola byla zaměřena na personální a mzdovou agendu, zřizovací dokumentaci školy, vymezení jejího majetku, přidělené finanční prostředky a jejich čerpání, analytické oddělení evidence finančních prostředků státu a obce, výkony tj. počty žáků ve škole a školní družině, hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb (dále jen "FKSP"), účelovost čerpání poskytnutých státních prostředků na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen "ONIV"), vedení účetních knih, interních účetních směrnic, výroční zprávu o hospodaření, náležitosti účetních dokladů a dodržování obecně platných předpisů.

Personální a mzdová agenda: Namátkovou kontrolou v této oblasti nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů. Zařazování jednotlivých zaměstnanců do platových tříd bylo v souladu s platnými předpisy. Veškerou agendu PaM zpracovávala externí organizace.

FKSP: Namátková kontrola hospodaření s prostředky FKSP byla provedena za kalendářní rok 2000. Kolektivní smlouva nebyla uzavřena. Na tvorbu a používání fondu byl sestaven rozpočet, který nezahrnuje příjmy ze splátek půjček poskytnutých v minulých obdobích. Zásady pro používání FKSP nebyly stanoveny a jsou částečně nahrazovány Zápisy z porad. Pro rok 2000 bylo stanoveno, že příspěvek na dovolenou činí 3.000,-Kč a že půjčky se poskytnou jen v odůvodněných případech se splatností do jednoho roku. Ani výdajová část rozpočtu FKSP na rok 2000 nebyla dodržena, neboť na půjčky nebyly vyčleněny žádné finanční prostředky a přesto bylo poskytnuto pět půjček z FKSP třem vedoucím pracovníkům školy v celkové výši 70.000,-Kč na dobu tří let, z toho ve dvou případech nebyly půjčky z FKSP z minulých období splaceny. Jmenný seznam účastníků akce "den učitelů", za který bylo z FKSP zaplaceno 3.555,-Kč, není k dispozici. Shora popsané nakládání s prostředky FKSP je porušením §§ 5, 9 a 12 vyhlášky č. 310/1995 Sb., o FKSP, v platném znění. Přesto, že v průběhu roku 2000 byly prováděny hotovostní vklady a výběry prostředků z bankovního účtu a hotovostní platby, nebyla ve FKSP vedena pokladní kniha, pokladna a vystavovány příjmové a výdajové doklady. Škola nevede knihu přijatých faktur FKSP a nečísluje pořadovými čísly došlé faktury. Účetnictví FKSP je vedeno neprůkazným způsobem, je neúplné a nevěrohodné. Jedná se o porušení § 7 a § 12 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Inventarizace finančních prostředků FKSP není prováděna, tím došlo k porušení § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb.

Zřizovací listina, statut a vymezení majetku: Dnem 1. ledna 1994 byla zřízena Základní škola v Žebráku, jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Škola hospodaří s finančními prostředky získanými vlastní činností, s prostředky přijatými z rozpočtu obce a finančními prostředky na mzdy a ONIV přidělenými z rozpočtu státu. Identifikační číslo školy je 47514213. Od 1. ledna 1993 je škola registrována k dani z příjmu a v obchodním rejstříku není zapsána. Zřizovací listina a statut nesprávně uvádí, že škola hospodaří, mimo jiné, se školní jídelnou, která je však samostatným právním subjektem. Bližší specifikace "hospodaření" není ve zřizovacích dokumentech uvedena a neexistuje žádná smlouva (nájemní, příkazní, darovací, o převodu práva k hospodaření k movitému a nemovitému majetku) mezi školou a zřizovatelem. Majetek včetně práv a povinností k němu, není zřizovací listinou přesně definován, a to nejen jde-li o nemovitý majetek, ale také o veškerý movitý majetek, jehož soupis není součástí zřizovací listiny.

Přidělené finanční prostředky a jejich čerpání: V roce 2000 hospodařila škola s prostředky přidělenými od státu a od obce. Státní rozpočet a jeho čerpání v Kč:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Vyčerpáno k 31.12.2000	Rozdíl
Limit prostředků na platy	3 447 000,-	3 447 000,-	3 447 000,-	0,-
Limit na ostatní osobní náklady	10 000,-	10 000,-	10 000,-	0,-
Zákonné odvody vč. FKSP	1 279 000,-	1 279 000,-	1 271 033,-	7 967,-
Učebnice a učební pomůcky	104 400,-	104 400,-	112 290,80	- 7 890,80
Další vzdělávání pedag.prac.	13 700,-	13 700,-	13 762,-	62,-
CELKEM	4 854 100,-	4 854 100,-	4 854 085,80	14,20

Prostředky nevyčerpané na zákonné odvody byly převedeny na nákup učebnic a učebních pomůcek. Od obce bylo škole přiděleno na rok 2000 celkem 1,5 mil. Kč. Tato částka byla celá použita na platby za energie, poštovné, pojištění, nákup drobného hmotného majetku, modernizaci PC učebny, stavební údržbu a další provozní výdaje. Hospodářský výsledek za rok 2000 ve výši 107.000,-Kč byl, bez souhlasu zřizovatele, převeden

do fondu rozvoje a odměn.

Analytické oddělení evidence finančních prostředků státu a obce: Systematizace a uchování dokladů se ve škole provádí dle okruhu dokladů v rámci číselných řad příjmových dokladů. Jednotlivé účty jsou analyticky odděleny. Příslušné oblasti výpočetní techniky odpovídají formálním i věcným zásadám možnosti správně vést účetnictví, takže lze snadným způsobem dohledat každou zaúčtovanou položku, případně i chybu při vedení účetnictví nebo nesoulad s Opatřením FMF č.j. V/20530/1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce (dále jen “postupy účtování”).

Výkony: Kontrolou bylo zjištěno, že některé dílčí údaje statisticky školou vykazované, jsou nepravdivé. V tabulce II. Výkazu o základní škole (V 3-01), podle stavu k 30. září 2000, je uvedeno, že škola má zapsaných 71 žáků ve dvou odděleních školní družiny (dále jen “ŠD”). Nesrovnalosti v oficiálně statisticky vykazovaných výkonech, školní dokumentaci a skutečností jsou uvedené v následující tabulce:

	Podklady ke kontrolnímu zjištění	I.oddělení	II.oddělení	Výkony celkem
1.	Statistický údaj vykázaný školou k 30.9.1999 (dne 24.9.1999)	neuveďeno	neuveďeno	81
2.	Poskytnuté státní prostředky na r.2000 podle výkazů školy na	neuveďeno	neuveďeno	81
3.	Max.kapacita dle Rozhodnutí o zařazení do sítě do 7.10.1998	neuveďeno	neuveďeno	55
4.	Max. kapacita dle Rozhodnutí o zařazení do sítě od 23.11.1999	neuveďeno	neuveďeno	90
5.	Statistický údaj vykázaný školou k 30.9.2000 (dne 4.10.2000)	neuveďeno	neuveďeno	71
6.	Zápisních lístků do ŠD do dne 4.10.2000 evidováno ve škole	neuveďeno	neuveďeno	45
7.	Zápisních lístků do ŠD celkem (včetně října a listopadu 2000)	neuveďeno	neuveďeno	51
8.	V Přehledech výchovně vzdělávací práce zapsáno	27	28	55
9.	Vybrán příspěvek 200,-Kč/1 dítě/1 rok (celkem 7 600,-Kč) tj.	neuveďeno	neuveďeno	38
10.	Skutečný počet míst k sezení zjištěných při kontrole	16	2	18

Účelovost čerpání poskytnutých státních prostředků na ONIV: V roce 2000 bylo škole ze státního rozpočtu přiděleno na ONIV celkem 118.100,-Kč. Od žáků bylo vybráno na pracovní sešity 41.004,80 Kč. Příjmové pokladní doklady nebyly vystaveny. Vyčerpáno ze státního rozpočtu na učebnice a učební pomůcky bylo 112.290,80 Kč a na další vzdělávání pedagogických pracovníků 13.762,-Kč. Na dokladech o nákupu nebo dodacích listech učebnic a učebních pomůcek chybí podpisy pracovníků, kteří je převzali do své péče. V jednom případě není specifikováno nakoupené zboží a v textu označení dodávky je odkaz na dodací list, který není k dispozici. Nevěrohodně působí doklad zaúčtovaný pod č. 1157 dne 30. listopadu 2000, na částku 684,-Kč, za 38 ks dětských tiskovin, bez vyplněného data uskutečnění zdanitelného plnění. IČO uvedené na tomto pokladním dokladu patří fyzické osobě provozující hostinskou činnost. Na připojeném pokladním výdajovém dokladu školy ze dne 28. listopadu 2000 je uvedeno “Placeny věci do družiny”. Kontrolou v ŠD bylo zjištěno, že uvedené zboží (ani obdobné), nebylo do ŠD předáno. Některé výdajové pokladní doklady školy mají prepisované pořadové číslo, příp. nemají žádné pořadové číslo. Jedná se o porušení §§ 7, 11 a 35 zákona č. 563/1991 Sb.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Vykázáním nepravdivého údaje o počtu žáků v ŠD došlo k následnému porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 30 zákona č.576/1990 Sb., o hospodaření s prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací (dále jen “zákon o rozpočtových pravidlech”), v platném znění. Vedení účetnictví a dokladů o nákupu učebnic a učebních pomůcek, jak shora uvedeno, není vždy průkazné a tudíž je čerpání NIV a ONIV hodnoceno jako neefektivní, přičemž se jedná o porušení § 30 zákona o rozpočtových pravidlech. Jako neoprávněně použité nebo zadržené prostředky státního rozpočtu republiky a porušení § 30 citovaného zákona, je rovněž hodnoceno použití prostředků FKSP v rozporu s rozpočtem a zásadami o jeho použití tj. poskytnutí dvou půjček bez písemných smluv, půjček na dobu delší než je uvedeno “v Zápisě z porady” a doložení jejich účelu a vydání finančních prostředků FKSP za večeří s aperitivy bez doložení účastníků akce.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Kontrola účetních knih: Ve škole není k dispozici seznam účetních knih a seznam číselných znaků nebo jiných symbolů a zkratk použitých v účetnictví při označování účtů a při účetních zápisech v účetních knihách a

v ostatních účetních písemnostech s uvedením jejich významu. Tím došlo k porušení § 16 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. V kontrolovaném roce 2000 nebyly školou vystavovány příjmové doklady a faktury odběratelům služeb. Z téhož důvodu nelze řádně prověřit a zadokumentovat případy vyúčtování lyžařského zájezdu, výběr finančních příspěvků od žáků na pracovní sešity a příjmy z pronájmu prostor školy. Na základě smlouvy má škola nárok na 0,50 Kč za každý prodaný kus z nápojového automatu, který nechala v nájemní vztahu instalovat do vstupního prostoru školy. Podle dodacích listů bylo v roce 2000 doplněno do automatů 1.470 ks nápojů. Na účtu rezervního fondu bylo v r.2000 zaúčtován příjem v celkové ve výši 643,-Kč, což odpovídá odebraným 321 ks nápojů. Na výnosový účet nebyla žádná částka z nájmu automatu zaúčtována. Péče o inkaso vlastních příjmů je zcela nedostatečná. Jedná se o porušení postupů účtování, § 7 zákona č. 563/1991 Sb. a ustanovení § 30 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, v platném znění.

Interní účetní směrnice: Kontrole byla předložena pouze Směrnice ředitele ZŠ Žebrák k oběhu účetních dokladů, která není podepsaná, nemá datum vydání a nevymezuje období, pro které se vztahuje. Tento doklad nijak nespécifikuje odlišnosti školy od ostatních účetních jednotek a obsahuje nepravdivé informace. Např. "Agendu PaM provádí mzdová účetní" (mzdy zpracovává externě jiná organizace) a obsahuje zásady, které se v účetnictví neprojevují. První věta dokumentu zní: "Směrnice stanoví zásady pro vedení účetnictví v Základní škole Spořilov".

Výroční zpráva školy o hospodaření: Byla předložena Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 1999-2000, která není podepsána ředitelem školy, nemá datum vyhotovení a není schválena zřizovatelem. Neobsahuje informaci o příjmech školy z hospodářské a ostatní činnosti, kopie účetních výkazů o vyúčtování poskytnutých dotací a informaci o výsledcích kontrol jinými kontrolními orgány. Nebyl tím dodržen § 17e a §17f zákona č. 564/1990 Sb, o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění. Neúplné informace o hospodaření jsou zčásti uvedeny ve výroční zprávě o činnosti školy.

Náležitosti účetních dokladů: Namátkovou kontrolou účetních dokladů vztahujících se k čerpání prostředků na ONIV ze státního rozpočtu bylo zjištěno, že došlo k porušení § 11 zákona č. 563/1991 Sb., protože některé doklady neobsahují datum vystavení resp. datum uskutečnění zdanitelného plnění nebo mají neexistující obchodní jméno dodavatele.

Dodržování obecně platných předpisů: V době od 9. do 16. ledna 2000 byl školou pořádán lyžařský výcvik, který nebyl řádně vyúčtován. Podle předložených seznamů se lyžařského výcviku zúčastnilo 27 žáků. Každý z nich resp. jejich právní zástupce zaplatil v hotovosti 1.750,-Kč. Příjmové pokladní doklady nebyly školou vystaveny. Na základě zálohových faktur z prosince 1999 bylo školou za pobyt a stravování zapláceno 35.000,-Kč. Vyúčtování těchto zálohových faktur nebylo uskutečněno. Za dopravu bylo školou v lednu 2000 zapláceno 8.654,70 Kč. Náklady školy za lyžařský výcvik celkem činily 43.654,70 Kč. Po odečtení příjmů od žáků ve výši 47.250,-Kč zbyla nevyúčtovaná částka 3.595,30 Kč. Jedná se porušením §§ 7 zákona č. 563/1991 Sb.

Další dílčí zjištění

Dne 4. prosince 2000 byla Okresní správou sociálního zabezpečení Beroun provedena ve škole kontrola na úseku plnění úkolů organizací při provádění důchodového pojištění, o které byl sepsán protokol. Nebylo zjištěno porušení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Dne 25. listopadu 1999 byla revizní a kontrolní komisí obce Žebrák provedena kontrola činnosti a hospodaření školy. V záznamu o provedené kontrole nejsou uvedeny žádné nedostatky s hospodařením finančních prostředků přidělených z rozpočtu obce.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Ve sledované oblasti byly zjištěny nedostatky.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Zaveden je odpolední i ranní provoz. Dvě vychovatelky mají odpovídající střední pedagogické vzdělání a dlouhou pedagogickou praxi. Obě zároveň vyučují a podílejí se na zastupování nepřítomných učitelů. Obě oddělení jsou naplňována nad závazný počet 25 žáků. Ve výkazech výchovně vzdělávací práce je 27 a 28 žáků, zahajovací výkaz k 30. září 2000 vykazuje 71 žáků. Mezi zapsanými dětmi je přibližně polovina těch, kteří využívají zařízení pouze dvakrát až třikrát v týdnu nebo školní družinu opouštějí již po obědě ve 12:30 hod.

Prostorové a materiální podmínky pro výchovnou práci jsou pouze průměrné, ve spotřebním materiálu, hrách, sportovních potřebách až podprůměrné. Finanční prostředky vybírané od rodičů nejsou systematicky vraceny zpět do vybavování zařízení. V povinné dokumentaci chyběl řád školní družiny a docházkové sešity, výchovná činnost a docházka do ranní družiny nebyly evidovány. Orientační vhléd do práce školní družiny vypověděl o rezervách v přístupech obou vychovatelek, zejména v jejich iniciativní a aktivní organizaci výchovné práce. Za současného pojetí je výchovná práce nekoncepční, odpočinkové, zájmové a rekreační činnosti dětí jsou málo pestré, nedostatečně variabilní a tvořivé.

Činnost školní družiny, včetně podmínek, je zhodnocena stupněm pouze vyhovující.

Výchovné poradenství

O funkci se dělí dvě učitelky. Na 1. stupni je poradenství zaměřeno především na pomoc dětem se specifickými vzdělávacími potřebami, včetně reedukační péče, na 2. stupni především na profesní orientaci a její administrativu, ale i výchovné a vzdělávací problémy dětí. Pro výkon výchovného poradenství chybí oběma pracovnícím kvalifikační studium. Škola vykazuje 14 integrovaných žáků, na které dostává do rozpočtu omezené finanční prostředky. Od tohoto školního roku jsou zavedeny dvě reedukační skupiny pro děti z 1. a 2. ročníku, které vede jedna z výchovných poradkyň s proškolením v oblasti speciální pedagogiky. Individuální plány se uplatňují pouze u žáků 1. stupně; v 6. - 9. ročníku byla zjištěna demotivující klasifikace - nedostatečná známka z cizího jazyka při pololetním hodnocení integrovaného žáka. Výchovné poradenství školy má vlastní plán, vymezené kompetence, poskytuje dostatečný komunikativní a informační prostor. Vedením školy je vnímáno jako aktivní a iniciativní, rezervy jsou zejména v oblasti tolerancí a péče o děti s vývojovými poruchami učení a chování na 2. stupni, tzn. i spolupráce s vedením školy a učiteli.

Výchovné poradenství bylo posouzeno stupněm průměrný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výkazy o základní škole podle stavu k 30. září 1999 a k 30. září 2000.
- Zřizovací listina a statut základní školy ze dne 18. listopadu 1993.
- Dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Organizační řád ze dne 1. září 1999, vnitřní směrnice školy.
- Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a 1999/2000.
- Výroční zpráva o hospodaření za školní rok 1999/2000.
- Třídni knihy ze školního roku 1998/1999, 1999/2000 a 2000/2001.
- Dokumentace k plánování a kontrolní činnosti.
- Žádost školy o zkrácení přestávek ze dne 24. listopadu 1999.
- Udělení výjimky MŠMT na zkrácení přestávek čj. 34 111/99-22, ze dne 7. prosince 1999.
- Stanovisko Okresní hygienické stanice Beroun k žádosti školy o posouzení kapacity školní družiny, čj. 3024-23/99/Š, ze dne 8. září 1999. Obecně závazná vyhláška města Žebrák o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřské školy a školní družiny.
- Povinná dokumentace školní družiny.
- Dokumentace předmětových komisí a metodických sdružení.
- Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení.
- Žákovské knížky a zápisníky žáků, sešity a písemné práce žáků školy.
- Časové tematické plány učiva pro jednotlivé předměty.
- Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI, dotazníky pro rodiče.
- Ověřená personální dokumentace čj. 184/00 ze dne 4. října 2000.
- Oznamení o rozhodnutí MěR v Žebráku ze dne 22. září 1999 o zrušení rady školy.
- Zápis z jednání MěR v Žebráku č. 21/99 ze dne 31. května 1999 a č. 34/99 ze dne 13. září 1999.
- Obecně závazná vyhláška města Žebrák z 31. ledna 2000 o příspěvku na částečnou náhradu NIV mateřské školy a školní družiny.
- Rozhodnutí č. 379 o přidělení daňového identifikačního čísla čj. 28644/93/RT z 4. května 1994. Osvědčení o registraci k daním čj. 28644/93/RT ze dne 4. května 1994.
- Bankovní výpisy k účtům FKSP za rok 2000, přijaté faktury FKSP za rok 2000, tři Smlouvy o poskytnutých půjčkách z FKSP, Rozpočet FKSP na rok 2000 ze dne 25. května 2000 a zápis z pracovních porad školy.

- Mzdová inventura ke dni 25. dubna 2000 pro výpočet objemů na platy ze státních prostředků, účetní závěrka (rozhadva, výkaz zisku a ztráty) za rok 2000, vyúčtování dotací se státem a s obcí za rok 2000.
- Přijaté faktury, paragony a výdajové pokladní doklady za rok 2000, výpisy náhodně vybraných obrátů účtů 602-19, 914-00, 521-50, 243-10, 501-52, 501-53, Sumáře DKP, kniha DKP a soupisy základních prostředků.
- Protokol o výsledku kontroly OSSZ v Berouně ze dne 4. prosince 2000.
- Záznam revizní a kontrolní komise města Žebrák o provedené kontrole činnosti a hospodaření ze dne 25. listopadu 2000.

ZÁVĚR

Prostorové, materiální a psychohygienické podmínky školy se postupně ve všech oblastech zlepšují, v souhrnu byly zhodnoceny stupněm velmi dobrý.

Personální složení pedagogického sboru není z hlediska požadovaného vzdělání optimální.

Výuka byla sledována v sedmnácti předmětech celkem v osmdesáti hodinách. Celkově byl průběh sledovaného vzdělávacího procesu zhodnocen stupněm průměrný.

Ve sledovaných oblastech plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a v kontrolních mechanismech bylo řízení školy průměrné. V oblasti efektivit využití hospodářských prostředků přidělených ze státního rozpočtu byly orientační kontrolou zjištěny nedostatky, hospodaření je neefektivní a bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně.

Řízení školy bylo v souhrnu posouzeno stupněm pouze vyhovující.

Z hlediska dlouhodobého vývoje se vedení školy nejlépe daří zlepšování materiálních podmínek, věcný a humánní přístup ředitele má pozitivní vliv na atmosféru školy, zkvalitnila se vzdělávací nabídka v oblasti pravidelných zájmových činností dětí. Výrazné rezervy jsou v otevřenosti školy k rodičům a veřejnosti, ve vytváření vzájemných partnerských vztahů.

Škola byla v souhrnu sledovaných ukazatelů zhodnocena stupněm průměrný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Eva Kindlová

.....

Členové týmu	Mgr. Jaroslav Černý	.....
	Mgr. Eva Grušová	.....
	Mgr. Viktor Keller	.....
	Ing. Dana Drlíková	.....
	Jaroslav Tichý	.....

V Berouně dne 19. března 2001

Přílohy

Vyhodnocení dotazníku zadaného rodičům žáků

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. 3. 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Ladislav Šnajdr

.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

V rámci komplexní inspekce byly dne 12. února 2001 rozdány dotazníky pro rodiče (121 dotazníků ve 4. - 9. ročníku). Vyhodnoceno bylo 100 vrácených dotazníků.

Otázky číslo 1 - 4 jsou vyhodnoceny v příložené statistice s příslušným grafickým vyjádřením četnosti odpovědí.

Na otázku č. 5 - jsou akceptovány Vaše připomínky k činnosti školy, rodiče nejčastěji odpovídali:

- ano (cca 25 %)
- zatím jsme žádné neměli (cca 22 %)
- ne (cca 11 %)
- částečně (cca 6 %)

Na otázku č. 6 - za co byste podle Vašeho názoru chtěli školu pochválit, rodiče nejčastěji odpovídali:

- vybudování sportovního areálu
- zájmová a sportovní činnost pro děti
- modernizace počítačové učebny, možnost přístupu žáků k počítačům včetně možnosti připojení k internetu
- vybudování keramické dílny včetně keramické pece
- celková modernizace školy a zlepšení vybavenosti tříd

Na otázku č. 7 - co by se podle Vašeho názoru mohlo ve škole zlepšit, rodiče nejčastěji odpovídali:

- školní stravování
- přístup učitelů k žákům
- organizace přestávek
- sociální zařízení a vybudování šaten

Na otázku č. 8 - na co by se podle Vašeho názoru měla inspekce ve škole zaměřit, rodiče nejčastěji odpovídali:

- kvalitu výuky a způsob hodnocení žáků
- školní stravování
- přístup učitelů k žákům

V dalších sděleních se objevila potřeba řešit více problematiku individuálního přístupu učitelů k žákům s dyslektickými poruchami. Rodiče dojíždějících žáků by uvítali přizpůsobení rozvrhu hodin spojům hromadné dopravy.

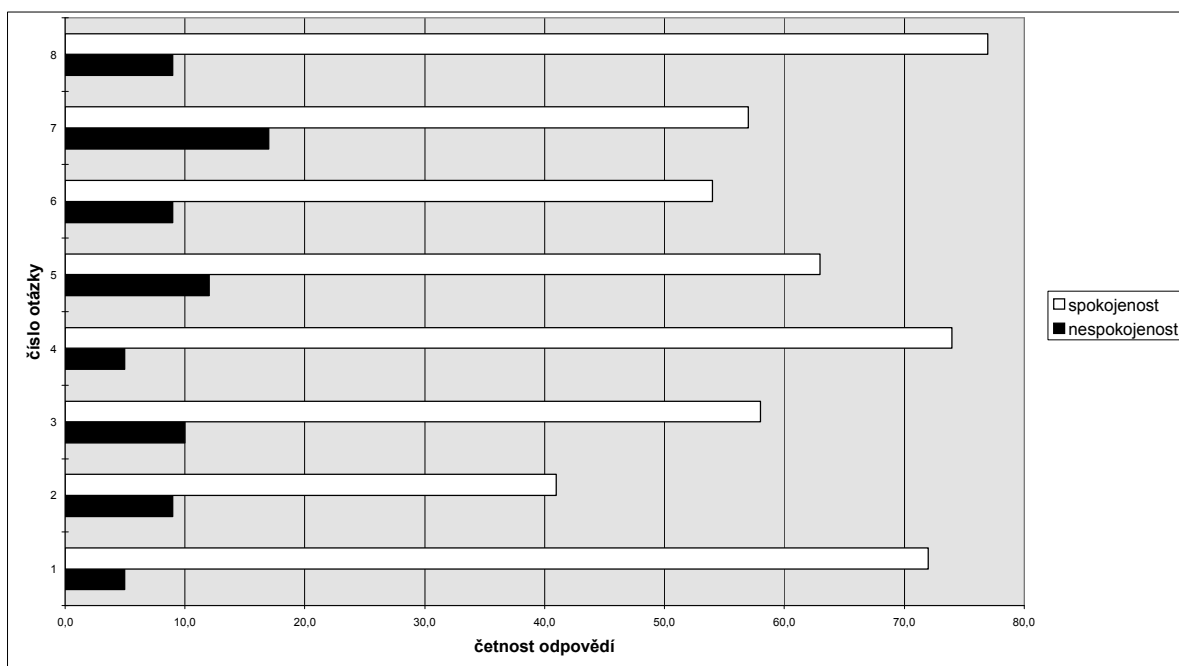
Dotazník pro rodiče

Zpracováno 100 dotazníků

Škola: Základní škola Žebrák, okres Beroun

Dne: 20.2.2001

Názor na:	Udaje v %:	zcela spokojených	spíše spokojených	neutrální vyjádření	spíše nespokojených	nespokojených	nemohou posoudit	nevyjádřilo se (nebo chyba)
1 Nabídka volitelných předmětů		33,0	39,0	14,0	2,0	3,0	7,0	2,0
2 Nabídka nepovinných předmětů		15,0	26,0	13,0	6,0	3,0	30,0	7,0
3 Nabídka zájmových kroužků a činností		27,0	31,0	20,0	6,0	4,0	10,0	2,0
4 Vybavenost školy po stránce prostor pro výuku		39,0	35,0	11,0	3,0	2,0	8,0	2,0
5 Vybavenost školy po stránce učebnic a učebních textů		21,0	42,0	20,0	10,0	2,0	3,0	2,0
6 Vybavenost školy po stránce učebních pomůcek		21,0	33,0	20,0	4,0	5,0	14,0	3,0
7 Vytváření prostoru pro rozvoj dítěte		27,0	30,0	24,0	12,0	5,0	0,0	2,0
8 Informovanost o školních výsledcích dítěte		43,0	34,0	14,0	6,0	3,0	0,0	0,0

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Beroun, referát školství	2000-04-24	022 23/01-2157
Zřizovatel: Městský úřad Žebrák	2000-04-25	022 22/01-2157

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly